

WYMAGANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA NOWEGO LICEUM

SEMESTR 4

OPRACOWANIE: Renata Stec i Rafał Zarychta

Tematyka	Materiał	Cele	Pojęcia	konteksty
Powstańczy etos	PODRECZNIK: <i>Krajobraz po klęsce</i> , s. 11; M. Murawjow, <i>Wspomnienia</i> , s. 11; <i>Stańcyzy i lojalizm</i> , s. 12; zbliżenie <i>Teka Stańcyzyka</i> , s. 12; K. Gaszyński, <i>Czarna sukienka</i> , s. 14; zbliżenie <i>Strój patriotki</i> , s. 14; S. Tarnowski, <i>List Aldony (kobiety politycznej)</i> , s. 15; Szujski, <i>Dumania samotna godzina. Niepoemata i nierozprawy</i> , s. 13;	przypomnienie wiadomości o sytuacji Polski po wybuchu powstania styczniowego poznanie biografii jednego z powstańców i uzmysłowienie sobie, jakie były konsekwencje (dla jednostki i narodu) wiary w romantyczne idee walki o wolność poznanie wzorca zachowań Polek po klęsce powstania listopadowego i rozumienie powodów długotrwałej popularności tego wzorca poznanie stanowiska stańczyków dotyczącego wzorców zachowań patriotycznych		
Wobec nowego czasu	PODRECZNIK: J. Zwolennicy postępu, s. 16; H. Markiewicz, <i>Pozytywizm</i> , s. 16; <i>Wystąpienia Aleksandra Świętochowskiego</i> , s. 17; T. Łubiński, <i>Bić się czy nie bić?</i> , s. 18	poznanie różnych wzorców zachowań Polaków po upadku powstania styczniowego rozważenie w kontekście historycznym zasadności walki zbrojnej jako sposobu odzyskania wolności	<i>liberum conspiro</i>	historia zrywów narodowych w XIX i XX wieku
Rozrachunek z przeszłością	E. Orzeszkowa, Gloria victis PODRECZNIK: <i>Legenda powstania styczniowego</i> , s. 19; M. Janion, M. Zmigrodzka, <i>Romantyzm i historia</i> , s. 19; M. Poprzęcka, <i>Kuźnia. Mit, alegoria, symbol</i> , s. 22	poznanie ocen powstania styczniowego dokonanych z perspektywy czasu poznanie fragmentów XIX-wiecznych utworów poświęconych powstaniu styczniowemu		
Mogiły, grobowce, nekropolie	PODRECZNIK: <i>Mogiły, grobowce, nekropolie</i> , s. 23; A. Świętochowski, <i>Wskazania polityczne</i> , s. 23; S. Goszczyński, <i>Nowa epoka poezji polskiej</i> , s. 24; <i>Mogiły polskie</i> , s. 24–25; <i>Świadectwo</i> , s. 26; J. Trzupek, <i>Jonasz Stern. Rzeczywistość ocalona</i> , s. 26; Z. Herbert, <i>Guziki</i> , s. 27; A. Król, <i>Obrazy śmierci w sztuce polskiej XIX i XX wieku</i> , s. 27	odszukanie romantycznych i nieromantycznych tematów i motywów charakterystyka wybranych postaci, grup społecznych przedstawienie powodów, dla których Eliza Orzeszkowa wprowadziła do swojej powieści historie mogiły Jana i Cecylii oraz motyw grobu powstańców zrozumienie symboliki grobu (np. piramidy, kurhanu, Grobu Pańskiego) i rozważenie religijnego i kulturowego znaczenia rytuału grzebania zmarłych poznanie fragmentów XIX-wiecznych utworów, w których pojawia się motyw grobu, mogiły;		

		<p>samodzielna analiza i interpretacja wiersza Zbigniewa Herberta (tu: odszukanie kontekstu historycznego, liryka pośrednia, liryka opisu)</p> <p>interpretacja obrazu Jonasza Sterna (tu: wykorzystanie wspomnień Jonasza Sterna oraz krytycznego tekstu Jana Trzupka jako wskazówki interpretacyjnej)</p> <p>zrozumienie, czym są: korespondencja sztuk, kontekst historyczny, nawiązanie</p>		
Pozytywistyczne tezy i nakazy	<p>PODRECZNIK: <i>Filozofia pozytywna</i>, s. 28; K. Ajdukiewicz, <i>Zagadnienia i kierunki filozofii (Teoria poznania)</i>, s. 28; <i>Comte i inni</i>, s. 29; W. Tatarkiewicz, <i>Comte i pozytywizm</i>, s. 29; <i>Spółczesność, jednostka, prawa natury</i>, s. 30–32; <i>Utylitaryzm</i>, s. 33; J. S. Mill, <i>O zasadzie użyteczności</i>, s. 33–34</p>	<p>poznanie głównych założeń filozofii pozytywistycznej</p> <p>doskonalenie umiejętności przygotowywania i wygłaszania referatu</p>		
Gdyby pozytywizmu nie było. . .	<p>PODRECZNIK: J. Szacki, <i>Gdyby pozytywizmu nie było. . .</i>, s. 35; S. Amsterdamski, <i>Miedzy historia a metoda</i>, s. 36; <i>Przewrót darwinowski</i>, s. 37; K. Darwin, <i>O powstawaniu gatunków</i>, s. 38–39; P. Singer, <i>O życiu i śmierci. Upadek etyki tradycyjnej</i>, s. 40</p>	<p>poznanie opinii współczesnych filozofów na temat spuścizny myśli pozytywistycznej</p> <p>poznanie fragmentów dzieła Karola Darwina</p> <p>dostrzeganie wpływu teorii Karola Darwina na zmianę stosunku człowieka do zwierząt i postrzeganie swojego miejsca w świecie</p> <p>przypomnienie cech charakteryzujących styl naukowy</p>	<p>teoria ewolucji, antropocentryzm, styl naukowy</p>	<p>historia II wojny światowej – wpływ broni masowego rażenia na przebieg działań wojennych</p>
Po co nam powieść?	<p>PODRECZNIK: <i>Mieszczkańska epopeja?</i>, s. 41; <i>Piekło Balzaka</i>, s. 42; H. Balzak, <i>Przedmowa do „Komedii ludzkiej”</i>, s. 43; <i>Wokół powieści i noweli</i>, s. 44; W. Slendziński, <i>Sierotka</i>, s. 44; J. Chełmoński, <i>Pastuszek</i>, s. 46; A. Grottger, <i>Portret hrabianki Thun</i>, s. 46; <i>Orzeszkowa o powieści i noweli</i>, s. 45–47;</p>	<p>poznanie różnych opinii na temat teorii powieści</p> <p>przypomnienie i rozszerzenie wiadomości na temat powieści i jej cech gatunkowych</p> <p>dostrzeganie różnic między powieścią a nowelą</p> <p>porównanie realizacji tego samego tematu w powieści, noweli, malarstwie i liryce pozytywistycznej</p> <p>dostrzeganie wpływu przemian społecznych na wymagania stawiane pisarzom</p>		<p>sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika</p>
Czym jest realizm? Próba definicji	<p>PODRECZNIK: <i>Mimesis, czyli naśladowanie</i>, s. 53; zbliżenie <i>Poetyka powieści realistycznej</i>, s. 53; zbliżenie <i>Encyklopedie i słowniki</i>, s. 54; <i>Słowo i pojecie</i>, s. 54–55; <i>Realizm i „niemoralność”</i>, s. 56–57</p>	<p>poznanie różnych definicji realizmu i powieści realistycznej</p> <p>dostrzeganie zmian zachodzących w powieści</p> <p>doskonalenie umiejętności pracy ze słownikiem</p> <p>dostrzeganie zmian zachodzących wraz z upływem czasu w znaczeniu wyrazów</p> <p>zrozumienie przyczyn zmian leksykalnych zachodzących w języku</p>		
Kim jest Raskolnikow? Próba zrozumienia bohatera <i>Zbrodni i kary</i> Fiodora Dostojewskiego	<p>F. Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i></p> <p>PODRECZNIK: F. Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i>, s. 57–59; <i>Język podświadomości. Spotkanie z Piotrem Dumala</i>, s. 59</p>	<p>poznanie powieści Fiodora Dostojewskiego</p> <p>doskonalenie umiejętności charakteryzowania postaci</p> <p>rozważania na temat moralności bohatera powieści</p> <p>dostrzeganie różnych form narracji (powieść, film animowany), które prowadzą do określonych konsekwencji artystycznych</p>		
Petersburg – miasto przeklęte	<p>F. Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i></p>	<p>przypomnienie dwóch tradycji istnienia miasta w literaturze</p> <p>poznanie wizji Petersburga w powieści Fiodora Dostojewskiego</p> <p>dostrzeganie związku między biografią bohaterów a przestrzenią ich życia</p>		
Porfirow – carski śledczy	<p>F. Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i></p>	<p>scharakteryzowanie metod pracy policji carskiej</p> <p>analiza specyfiki związku między śledczym a podejrzanym</p> <p>dostrzeganie w powieści prawdy o naturze ludzkiej</p>		
Sonia – święta czy upadła?	<p>F. Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i></p>	<p>dostrzeganie szczególnej roli Soni w powieści Fiodora Dostojewskiego</p> <p>określenie świata wartości Soni</p> <p>zrozumienie przyczyn nawrócenia Raskolnikowa pod wpływem Soni</p>		

Zbrodnia i kara, czyli wielka dyskusja o człowieku	F. Dostojewski, Zbrodnia i kara	podsumowanie wiadomości o <i>Zbrodni i karze</i> dostrzeganie ponadczasowych treści w powieści Fiodora Dostojewskiego dostrzeganie w powieści uniwersalnych pytań o kondycje moralna człowieka zrozumienie, dlaczego <i>Zbrodnie i karę</i> uznaje się za arcydzieło literatury światowej		
Człowieczeństwo pod lupa biologa, czyli świat według naturalistów	PODRECZNIK: <i>Propozycje naturalizmu</i> , s. 60; H. Markiewicz, <i>Realizm, naturalizm, typowość</i> , s. 60; E. Zola, <i>Powieść eksperymentalna</i> , s. 61; zbliżenie <i>Naturalizm w Polsce</i> , s. 62; A. Dygasinski, Psia dola , s. 62–64; <i>Od świata zwierząt do świata ludzi</i> , s. 64–65	rozumienie terminu <i>naturalizm</i> dostrzeganie techniki naturalistycznej w utworach literackich poznanie pisarzy naturalistów doskonalenie umiejętności samodzielnej interpretacji tekstu literackiego na podstawie wzoru	naturalizm	
<i>Lalka</i> – polska arcy powieść	B. Prus, Lalka PODRECZNIK: <i>Co to za powieść?</i> , s. 68–69; zbliżenie <i>Recepcja dzieł literackich</i> , s. 68; <i>Krótki przewodnik po „Lalce”</i> , s. 70–74	poznanie wybranych faktów z dziejów recepcji powieści Bolesława Prusa określenie czasu i miejsca akcji powieści charakterystyka bohaterów powieści – ich pochodzenie i przynależność do grupy społecznej określenie momentu dziejowego utrwalonego w <i>Lalce</i> próba odpowiedzi na pytanie o to, dlaczego niektórzy nazywają powieść Bolesława Prusa epopeją		
Co to jest historia?	B. Prus, Lalka	uświadomienie, jaka rolę w życiu człowieka odgrywa historia dostrzeganie związków między historią powszechną a historią prywatną uświadomienie sobie istnienia historii we własnym życiu rozumienie roli, jaką odgrywa pamiętnik Rzeckiego w <i>Lalce</i> rozumienie wartości, jakie wnosi do powieści pamiętnik Rzeckiego poznanie mieszczańskiego etosu pracy charakterystyka Rzeckiego jako romantyka wychowanego na legendzie Napoleona i ideałach Wiosny Ludów charakterystyka Rzeckiego jako subiekta starej daty		
Kim jest Wokulski?	B. Prus, Lalka PODRECZNIK: <i>Postać literacka</i> , s. 76; <i>Czy znasz Stanisława Wokulskiego?</i> , s. 77–78; B. Prus, <i>Lalka</i> , s. 79–80, 82–83; <i>Motyle i robaki, czyli Wokulski o sobie samym</i> , s. 82; zbliżenie <i>Wokulski w oczach historyków literatury</i> , s. 84; komentarze na temat Wokulskiego, s. 84	próba charakterystyki Wokulskiego zrozumienie złożoności psychologicznej postaci Wokulskiego dostrzeganie i rozumienie różnic w ocenie bohatera w zależności od przyjętego punktu widzenia przypomnienie pozytywistycznej koncepcji człowieka poznanie różnych opinii na temat miłości w <i>Lalce</i> pogłębienie charakterystyki Wokulskiego		
Różne wizje miłości w <i>Lalce</i>	B. Prus, Lalka			
Narracja w <i>Lalce</i>	B. Prus, Lalka	poznanie różnych form narracyjnych występujących w <i>Lalce</i> dostrzeganie skutków stosowania zabiegów narracyjnych (np. mowy pozornie zależnej)	mowa pozornie zależna	
Spółczesność w <i>Lalce</i>	B. Prus, Lalka	dostrzeganie wpływu filozofii i poglądów pozytywistycznych na kształt powieści scharakteryzowanie społeczeństwa opisanego w powieści rozumienie problematyki społecznej zawartej w <i>Lalce</i>		
Kwestia kobieca w <i>Lalce</i>	B. Prus, Lalka;	dostrzeganie w powieści Bolesława Prusa tła społecznego i socjologicznego przypomnienie wiadomości o sytuacji kobiet w Polsce w drugiej połowie XIX wieku dostrzeganie związku między obyczajowością (i poczuciem moralności) społeczeństwa a przywiązaniem do własnych tradycji kulturowych dostrzeganie problematyki kobiecej w <i>Lalce</i>	oniryzm	
Prus jako kronikarz Warszawy	B. Prus, Lalka PODRECZNIK: zbliżenie <i>Reportaż</i> , s. 99	zrozumienie, na czym polega kronikarski charakter opisów Warszawy odtworzenie topografii Warszawy opisanego w powieści samodzielne odszukiwanie cech powieści realistycznej w <i>Lalce</i>		

Warszawa – Paryż – Petersburg – New York: próba porównania	B. Prus, <i>Lalka</i> PODRECZNIK: B. Prus, <i>Lalka</i> , s. 96–97; <i>Miejsce przekłete?</i> , s. 95; H. Sienkiewicz, <i>Listy z podróży do Ameryki</i> , s. 98–99; W. S. Reymont, <i>Ziemia obiecana</i> , s. 100–101; <i>Dwie tradycje</i> , s. 102–103	dostrzeganie kontrastu między XIX-wiecznym Paryżem a Warszawa zrozumienie znaczenia opisów Paryża dla wymowy ideologicznej powieści poznanie fragmentów <i>Listów z podróży do Ameryki</i> Henryka Sienkiewicza poznanie fragmentu <i>Ziemi obiecanej</i> Władysława Stanisława Reymonta dostrzeganie nowej roli miasta jako bohatera literatury i filmu		film do wyboru, np. <i>Ucieczka z Nowego Jorku</i> , <i>Batman</i> lub inny, w którym miasto jest mrocznym bohaterem wydarzeń
Opowiedz mi swój sen, a powiem ci, kim jesteś, czyli rozszyfrowujemy Izabelę Łęcką	B. Prus, <i>Lalka</i> PODRECZNIK: <i>Świat dzienny, świat nocny</i> , s. 85; Z. Freud, <i>Objaśnianie Marzeń sennych</i> , s. 85; B. Prus, <i>Lalka</i> , s. 86–88; G. Borkowska, <i>Pozytywiści i inni</i> , s. 88; <i>Pozytywiści o snach i „ciemnym tle” świadomości</i> , s. 89	próba rekonstrukcji portretu Izabeli Łęckiej dostrzeganie wpływu teorii Zygmunta Freuda na sztukę XIX wieku uświadomienie sobie, że Bolesław Prus wykorzystał w pracy nad powieścią najnowsze badania naukowe dotyczące teorii marzeń sennych		
Warszawa w oczach Prusa, czyli narodziny felietonu	PODRECZNIK: <i>Rozwój prasy</i> , s. 104–105; <i>Felietonistyka Prusa</i> , s. 106; zbliżenie <i>Felieton</i> , s. 107; B. Prus, <i>Co p. Sienkiewicz wyrabia z piękniejszą połową Warszawy</i> , s. 107–108	poznanie dziejów tworzenia się nowoczesnej prasy w XIX wieku poznanie fragmentu felietonu Bolesława Prusa dostrzeganie wyjątkowości Bolesława Prusa jako felietonisty poszerzanie wiadomości na temat gatunków prasowych (tu: felieton) próba samodzielnego napisania felietonu	felieton	
Jeśli nie romantyzm, to co?	PODRECZNIK: „ <i>Wdzięjmy szatę pracownika!</i> ”, s. 111; <i>Praca organiczna, praca u podstaw</i> , s. 112; „ <i>Czerwone kulki krwi</i> ”, s. 113 ; B. Prus, <i>Powracająca fala</i> , s. 116–117	przypomnienie wiadomości o ideach pozytywistycznych (tu: praca organiczna, praca u podstaw) dostrzeganie w pozytywizmie narodzin nowego myślenia o państwie i pieniądzu oraz nowego stosunku do człowieka pracy zapoznanie się z pozytywistyczną genezą socjologii		
„Każda epoka ma swe własne cele” . . .?	PODRECZNIK: A. Asnyk, <i>Do młodych</i> , s. 118;	poznanie i interpretacja wiersza Adama Asnyka <i>Do młodych</i> porównanie przesłania wiersza Adama Asnyka z przesłaniem utworu Adama Mickiewicza dostrzeganie cech programowych w obu utworach literackich budowanie systemu aksjologicznego		
Kobieta rodzi się wolna, czyli krótka historia feminizmu	PODRECZNIK: <i>Poddaństwo kobiet</i> , s. 122–123; J. S. Mill, <i>Poddaństwo kobiet</i> , s. 122; E. Orzeszkowa, <i>Kilka słów o kobietach</i> , s. 123; zbliżenie <i>Kobieta napomniana</i> , s. 123; E. Orzeszkowa, <i>Marta</i> , s. 124–125; zbliżenie <i>Powieść tendencyjna</i> , s.124; H. Struve, <i>O emancypacji kobiet</i> , s. 125; <i>25 lat z historii kobiet w XIX i XX wieku</i> , s. 126; zbliżenie <i>Emancypantki, sufrażystki, feministki</i> , s. 126	poznanie sytuacji społecznej kobiet na przełomie XIX i XX wieku poznanie fragmentu powieści Elizy Orzeszkowej zaobserwowanie zmian zachodzących w mentalności kobiet, spowodowanych ruchami feministycznymi dostrzeganie w literaturze tendencyjnej zamysłu publicystycznego (tu: zwracanie uwagi na katastrofalne położenie kobiet)	feminizm, emancypacja, sufrażystka, powieść tendencyjna	
Być kobietą – co to znaczy dzisiaj?	PODRECZNIK: <i>Bez końca?</i> , s. 127; M. Janion, <i>Kobiety i duch inności</i> , s. 127; S. Walczewska, <i>Damy, rycerze i feministki</i> , s. 127–128; A. Graff, <i>Świat bez kobiet</i> , s. 129–130	poznanie opinii współczesnych kobiet na temat istnienia aspektu kobiecego w obyczajach i języku dzisiejszej Polski uświadomienie sobie, że dyskusja o roli kobiet w świecie jest jednym z przejawów zmian w kulturze Zachodu doskonalenie umiejętności wyrażania własnych sądów w dyskusji doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstów publicystycznych		
Żydzi czy Polacy wyznania mojżeszowego? Pozytywiści o Żydach	PODRECZNIK: <i>Zjednoczenie w interesie społeczeństwa</i> , s. 131–132; zbliżenie <i>Getto</i> , s. 131; <i>Losy reform</i> , s. 133; zbliżenie <i>Polscy Żydzi. Sylwetki naukowców, artystów i wydawców</i> , s. 133; E. Orzeszkowa, <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> , s. 134; <i>Swoi i obcy. Suplement</i> , s. 134–135	pogłębienie wiadomości o kwestii żydowskiej w Polsce pod koniec XIX i na początku XX wieku dostrzeganie złożoności stosunków polskożydowskich poznanie pojęć ważnych dla zrozumienia religii i kultury Żydów	asymilacja oraz wybrane hasła ze słowniczka (<i>Swoi i obcy. Suplement</i>)	historia Polski po powstaniu styczniowym
Mendel Gdański, Meir Ezofowicz – swoi czy obcy?	PODRECZNIK: M. Konopnicka, <i>Mendel Gdański. Obrazek</i> , s. 136–137; zbliżenie <i>Pogromy Żydów</i> , s. 136; F. de Fontette, <i>Historia antysemityzmu</i> , s. 137; E. Orzeszkowa, <i>Meir Ezofowicz</i> , s. 138–139; A. Hertz, <i>Żydzi w kulturze polskiej</i> , s. 140; L. Kołakowski, <i>Los ludzki jest wspólny</i> , s. 141;	poznanie fragmentów powieści Marii Konopnickiej i Elizy Orzeszkowej dostrzeganie miejsca „obcego” w kulturze polskiej dostrzeganie problemu izolacji „obcego”, wynikającej z nieznamomości jego kultury łączenie problemu nietolerancji z przekonaniem o wyższości własnej kultury i religii poznanie fragmentu książki Aleksandra Herta i fragmentu eseju Leszka Kołakowskiego zrozumienie, że współistnienie wielu kultur jest wzbogacające dla każdej z nich	Nacjonalizm	

Potop Henryka Sienkiewicza	<p>H. Sienkiewicz, Potop PODRECZNIK: <i>Bestseller „dla pokrzepienia serc”</i>, s. 142; zbliżenie <i>Świadectwa lektury</i>, s. 142; <i>Krótki przewodnik po „Potopie”</i>, s. 143–145; <i>Warsztat pisarza powieści historycznej</i>, s. 146; zbliżenie <i>Powieść historyczna</i>, s. 146; H. Sienkiewicz, <i>O powieści historycznej</i>, s. 146; <i>Na ordynansie Najświętszej Panny</i>, s. 147; zbliżenie <i>Mit Częstochowy</i>, s. 147; A. Kordecki, <i>Pamiętnik oblężenia Częstochowy roku 1655. Napisany po łacinie przez. . .</i>, s. 148; H. Sienkiewicz, <i>Potop</i>, s. 149; K. Wyka, <i>Sprawa Sienkiewicza</i>, s. 155</p>	<p>poznanie <i>Potopu</i> Henryka Sienkiewicza analiza przyczyn emocjonalnej recepcji powieści Henryka Sienkiewicza poznanie Sienkiewiczowskiej wizji historii i dostrzeganie jej w powieści (mitologizacja przeszłości Polski) ustalenie celów wyznaczanych powieści historycznej przez Henryka Sienkiewicza</p>		
Odyseusz po polsku, czyli portret pana Zagłoby	<p>PODRECZNIK: <i>Sprytny Odys czy „Sfinks z głowa wieprza”</i>, s. 150; B. Prus, <i>„Ogniem i mieczem”</i>. <i>Powieść z lat dawnych Henryka Sienkiewicza ocenil. . .</i>, s. 150; H. Sienkiewicz, <i>Potop</i>, s. 151–154; zbliżenie <i>Manipulacja językowa</i>, s. 152</p>	<p>pogłębienie wiadomości o postaci literackiej poszukiwanie podobieństw między różnymi postaciami literackimi doskonalenie umiejętności pisania charakterystyki postaci przypomnienie i poszerzenie wiadomości o retoryce (tu: manipulacja językowa)</p>		
Sprawa Sienkiewicza Trylogia w oczach krytyków	<p>PODRECZNIK: <i>Skrzydlate słowa z „Trylogii”</i>, s. 144; K. Wyka, <i>Sprawa Sienkiewicza</i>, s. 155; S. Brzozowski, <i>Współczesna powieść polska</i>, s. 155–156; G. Borkowska, <i>Pozytywiści i inni</i>, s. 156; W. Gombrowicz, <i>Sienkiewicz</i>, s. 156–157</p>	<p>poznanie wybranych opinii krytycznych na temat pisarstwa Henryka Sienkiewicza uzasadnianie własnego zdania na temat powieści Henryka Sienkiewicza poszukiwanie przyczyn popularności pisarstwa Henryka Sienkiewicza dostrzeganie wpływu <i>Trylogii</i> na kształtowanie postaw Polaków i ich język (tu: skrzydlate słowa)</p>		